

RAADSVORSTEL

D16.013978

DATUM 23 januari 2017
AGENDAPUNT 3.05.
ONDERWERP Regionale Structuurschets Westfriesland
PORTEFEUILLEHOUDER K. Knijn
PROGRAMMA / Wonen en Ondernemen
BELEIDSVELD
ZAAKNUMMER ZK16003020

INLEIDING Westfriesland wil een vitale regio blijven met een sterke economische structuur, een goed bereikbaar voorzieningenniveau en leefbare kernen. Demografische stabilisatie, de veranderende bevolkingssamenstelling en het samenvoegen en/of afbouwen van (publieke) voorzieningen kunnen ertoe leiden dat het voorzieningenniveau en de leefbaarheid onder druk komen te staan. Dit noodzaakt tot heldere keuzes op regionale schaal, die de kwaliteiten en potenties van de regio ten volle benutten. Zonder deze keuzes dreigt middelmaat en blijven potenties onderbenut. Nu voorsorteren op maatschappelijke veranderingen leidt tot een vitale regio, ook in de toekomst.

Kortom: de regio moet verder worden versterkt en de ambities uit het Pact van Westfriesland moeten gestalte krijgen. Drie belangrijke ambities zijn in de structuurschets benoemd: economische, sociale en ruimtelijke structuurversterking. De structuurschets is een ruimtelijke vertaling van de Westfriesse ambities, dient als bouwsteen voor het regionaal ruimtelijk beleid en is de regionale inhoudelijke inbreng voor de provinciale omgevingsvisie. De schets omvat drie typen maatregelen:

- a. Wat regelen de gemeenten (planologisch) samen en krijgt doorwerking in lokaal beleid?
- b. Welke concrete, regionale projecten worden uitgevoerd?
- c. Wat willen we stimuleren en faciliteren, wat zijn de kansen en potenties die hieruit volgen?

VOORSTEL de structuurschets Westfriesland vast te stellen, waarvan de kernpunten zijn:

1. een planologisch kader dat uitgaat van economische, sociale en ruimtelijke structuurversterking;
2. een uitvoeringsagenda met hierin projecten van regionaal belang;
3. een uitnodiging naar initiatiefnemers om de regio verder te ontwikkelen

ONDERBOUWING In november 2014 heeft u tijdens een radenbijeenkomst de kaders en doelstellingen meegegeven waaraan de structuurschets mede moest voldoen. Op 15 juni 2016 is tijdens een regiobijeenkomst in Bovenkarspel deel 1 van de structuurschets gepresenteerd. Dit deel was gericht op de ambitie, de doelstellingen en een aantal verleidelijke arrangementen

RAADSVOORSTEL (VERVOLG)

voor Westfriesland: wat zijn de kernkwaliteiten van de regio en hoe kunnen de gemeenten die meer benutten? Een aanzet voor het regionale beleid en de uitvoeringsagenda, deel 2, is in een interactief gedeelte tijdens deze bijeenkomst behandeld. De schets is nu klaar en kan worden voorgelegd aan de raden.

Belang

Om de regio vitaal en aantrekkelijk te houden en de maatschappelijke en demografische ontwikkelingen het hoofd te bieden is samen optrekken vereist. De regio moet verder worden versterkt en de ambities uit het Pact van Westfriesland moeten gestalte krijgen. Drie belangrijke ambities zijn benoemd: economische, sociale en ruimtelijke structuurversterking.

Centrale vraag

Wat kan de regio doen om economische, sociale en ruimtelijke structuurversterking te bewerkstelligen?

Beoogd maatschappelijk resultaat

Met de structuurschets, die voorsorteert op de nieuwe Omgevingswet, maken de zeven gemeenten een ruimtelijke belangenafweging, waardoor de bedreigingen en de kansen in Westfriesland regionaal en strategisch zijn aan te pakken. Resultaat is een leefbaar, vitaal en een goed (economisch) functionerend Westfriesland.

Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

Een duurzame regio is één van de zeven doelstellingen uit de schets. Westfriesland zal een forse slag moeten maken om deze doelstelling waar te kunnen maken. Er zijn vier thema's benoemd die bijdragen aan de verduurzaming van de regio:

- Energietransitie
- Verduurzaming bestaande bebouwd gebied
- Klimaatadaptatie en water
- Duurzame mobiliteit

Klimaatadaptatie en water zijn onderdeel in de schets. Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft meegeholpen bij het opstellen van de schets en is partner bij deze opgave. De ov-knooppuntenontwikkeling is een belangrijk thema voor duurzame mobiliteit. Een groot deel van Westfriesse bestaande woningvoorraad en bedrijventerreinen stamt uit de jaren '70 en '80 van de vorige eeuw. Het aantrekkelijk houden hiervan gaat samen met verduurzaming. Voor het thema energietransitie ligt er voor de regio een opgave.

Kaders

De kaders zijn onder andere het Pact van Westfriesland, de Regionale Economische Agenda, de regionale Bedrijventerreinvisie, de regionale Woonvisie, de (herijkte) regionale Detailhandelsvisie, de Toeristische Agenda Westfriesland en de Regionale Sociale Agenda. Maar ook zijn de ontwikkelingen rond de klimaatverandering en de

waterveiligheid, de demografische ontwikkelingen, de opwaardering van de Westfrisiaweg, de knooppuntenontwikkeling, de MIRT verkenning corridorstudie Amsterdam-Hoorn, de Greenport en andere ontwikkelingen van regionaal en bovenregionaal belang kader geweest bij het opstellen van de schets. Het bestaande gemeenschappelijk regionale ruimtelijke beleid wordt aangescherpt op actuele thema's zoals: recreatie en toerisme, de agribusiness, de woningmarkt en de wateragenda. De colleges zorgen voor afstemming van huidig beleid en stemmen gemeentelijk lokaal beleid af met de beleidslijn uit de structuurschets. De structuurschets gaat over onderwerpen die regionaal en bovenregionaal van belang zijn. Wat lokaal kan, blijft een lokale aangelegenheid. Gemeenten behouden hun autonomie als het gaat om kleinschalige ontwikkelingen die niet van invloed zijn op de regio als totaal.

De provincie is betrokken bij het tot stand komen van de schets. De structuurschets dient als toetsingskader voor (ruimtelijke) ontwikkelingen in Westfriesland en is input voor de provinciale omgevingsvisie. In de Provinciale Ruimtelijke Verordening is voor elke nieuwe stedelijke ontwikkeling vastgelegd dat een bestemmingsplan dat voorziet in een nieuwe stedelijke ontwikkeling in overeenstemming is met regionale afspraken. De structuurschets helpt de regio om aan deze eisen te voldoen mits deze passen in de ladder voor duurzame verstedelijking. Anders verwoord: met een regionale visie kan nut en noodzaak van nieuwe stedelijke ontwikkelingen worden aangetoond.

Argumenten

Om de uitdagingen in Westfriesland het hoofd te bieden is een gezamenlijke regionale strategie nodig. Maatschappelijk sociale en economische ontwikkelingen zijn immers gemeentegrens-overstijgend. Dit vereist coördinatie en afstemming tussen gemeenten. De zeven gemeenten positioneren de regio meer strategisch en als geheel. Lokale problemen worden vanuit regionaal perspectief opgelost en daarmee zetten de zeven gemeenten Westfriesland beter op de kaart. Hierdoor is bijvoorbeeld beter te lobbyen en zijn subsidiegelden te genereren om de regionale doelen te bereiken.

De structuurschets gaat uit van economische, sociale en ruimtelijke structuurversterking. Hoe gaan de gemeenten deze ambities bereiken?

Bij de economische structuurversterking zijn de troefkaarten een sterke agrarische sector, het toerisme, de nautische sector en de sterke ondernemersgeest. Door infrastructurele ontwikkelingen en de ligging nabij de Metropoolregio Amsterdam en de gebiedsontwikkelingen rond bijvoorbeeld Lelystad Airport en de Agriport wordt de economische kracht van de omgeving alleen maar sterker. Westfriesland faciliteert deze ontwikkelingen door meer ruimte en flexibiliteit te bieden voor ondernemerschap.

De regio wil de ruimtelijke structuur en kwaliteit verbeteren door de steden en dorpen robuuster en sterker te maken en te investeren in het buitengebied. De structuurschets zet in op krachtige kernen en sluit aan bij de kernenhierarchie die gemeenten hanteren. Voor Koggenland wil dat zeggen:

RAADSVORSTEL (VERVOLG)

- a. Avenhorn/De Goorn en Obdam zijn de hoofdkernen
- b. Berkhout, Hensbroek, Spierdijk en Ursem zijn basis- of subkernen
- c. De overige kernen zijn kleine kernen

Dit (woningbouw)beleid voor de kernen is vastgelegd in de gemeentelijke Structuurvisie Koggenland 2009-2020.

De structuurschets gaat uit van de landschappelijke kwaliteiten en stedelijke diversiteit en neemt deze als uitgangspunt. Bepaalde gebieden hebben meer potentie voor bijvoorbeeld woningbouw of de agribusiness dan andere vanwege de ligging of bereikbaarheid. Durf te kiezen! De prachtige ligging aan het water kan bijvoorbeeld meer worden benut voor recreatie.

Westfriesland was decennialang een groeiregio, nu wordt de omslag gemaakt van groei naar stabilisatie. Om de sociale structuur te versterken staat de structuurschets in het teken van kwalitatieve opgaven zoals transformatie, transitie in het voorzieningenniveau en leefbaarheid. De sociale cohesie en gemeenschapszin in Westfriesland zijn groot. In ruimtelijke zin zijn een gericht woningaanbod, verhoging van de leefbaarheid, economische vitaliteit en vitale kernen van belang. Er wordt ingezet op lokale initiatieven. Nieuwe woon-zorgconcepten versterken de regio en spelen in op het 'gat' tussen de traditionele verzorgingshuizen die worden afgebouwd en de reguliere woningmarkt. Maak bepaalde kernen sterker zodat voorzieningen kunnen blijven bestaan. Ook hier: durf te kiezen!

Maatschappelijk draagvlak

De structuurschets probeert energie uit de samenleving te bundelen: hoe kan de regio nog aantrekkelijker worden? Via vijf arrangementen (*Westfriesland centraal, Kustland, Experimenteerlandschap, Agribusiness-landschap, Westfries leven en Transformatielandschap*) zijn de kansen en potenties van de regio in beeld gebracht. Hierbij zijn en worden inwoners, bedrijven en instellingen betrokken. Zij leveren de bouwstenen voor de structuurschets. Initiatieven worden gestimuleerd mits ze passen in het complementeren van de regio.

Realisatie

De raden wordt gevraagd om de structuurschets vast te stellen. Zij hebben immers het kader meegegeven en de opdracht verstrekt. De colleges gaan over de uitvoeringsagenda. Vanuit de VVRE worden dossierhouders aangesteld die de projecten gaan uitvoeren. De uitvoeringsagenda is dynamisch. Dat wil zeggen: projecten kunnen worden toegevoegd en/of prioritering kan worden gewijzigd. Via een periodieke rapportering worden de vorderingen gevolgd. De schets wordt niet ter inzage gelegd om zienswijzen te kunnen indienen. RO-procedures volgen al naar gelang er projecten uit de uitvoeringsagenda worden opgepakt. De borging van het planologisch kader zal in eerste aanleg vanuit het ambtelijk kernteam structuurschets plaatsvinden.

FINANCIEN De uitvoeringsagenda gaat uit van drie typen maatregelen:

RAADSVOORSTEL (VERVOLG)

- a. Wat regelen de gemeenten (planologisch) samen en krijgt doorwerking in lokaal beleid? Wat wordt het stramien van werken, de rode draad in het regionaal beleid (de randvoorwaardelijke overheid)?
- b. Welke concrete, regionale projecten worden uitgevoerd (de actieve overheid)?
- c. Wat willen we stimuleren en faciliteren, wat zijn de kansen en potenties die hier uit volgen (de faciliterende overheid)?

Uit b. kunnen kosten voortvloeien. In de schets zijn de projecten op basis van een kwalitatieve interpretatie gerangschikt: welke projecten leveren het meeste op voor de regio? Zijn er projecten die in potentie privaat meegefinancierd kunnen worden? De colleges stellen de prioritering vast.

COMMUNICATIE De schets is een uitnodiging naar inwoners, bedrijven en instellingen om te investeren in de regio. Van de nu voorliggende notitie wordt een publieksvriendelijke brochure gemaakt met een uitnodigend karakter die ook digitaal beschikbaar is.

VERVOLG

Datum college: 7 december 2016

Burgemeester en wethouders van Koggenland.